

Lina Lukošienė
EKC Vadžgirio skyriaus meno vadovė

Jurbarko r. savivaldybės švietimo, kultūros ir sporto skyriui

DĖL ŽYMIŲ RAJONO ŽMONIŲ PAGERBIMO
2024-08-28

EUGENIJUS IGNATAVIČIUS (1935 m. [gegužės 8](#) d. Užraguvyje, dab. [Paišlynyje](#) – 2020 m. [gegužės 16](#) d. [Vilniuje](#)^[1]) – [Lietuvos](#) rašytojas, dramaturgas, vertėjas.

Biografija

1945–1953 m. mokėsi [Vadžgirio aštuonmetėje mokykloje](#), [Raseinių vidurinėje mokykloje](#). 1953 m. suimtas už antitarybinius eilėraščius bei literatūros platinimą ir nuteistas 10 metų. Kalėjo [Kuibyševos srityje](#) ir [Stavropolio](#) raj. lageriuose. Po 2 metų paleistas. 1955–1956 m. mokėsi Šilutės darbo vakarinėje vid. mokykloje. 1956–1960 m. studijavo [Lietuvos konservatorijos](#) Teatriniame fakultete, 1971–1973 m. [Gorkio pasaulinės literatūros instituto Maskvoje](#) Aukštuosius literatūros kursus.

1960–1964 m. dirbo [Lietuvos televizijoje](#), 1964–1967 m. savaitraštyje „[Literatūra ir menas](#)“, 1967–1971 m. Kultūros ministerijos Meno reikalų valdyboje. 1973–1980 m. Kauno dramos teatro Literatūrinės dalies vedėjas. 1980–1984 m. dirbo [Teatro draugijoje](#), 1989–1990 m. [Lietuvos rašytojų sąjungos](#) leidykloje. 1991–1993 m. Kultūros ir švietimo ministerijos Teatrų skyriaus vadovas. 1994–1998 m. Lietuvos Radijo ir televizijos dokumentinių filmų studijos vyr. redaktorius. Nuo 1971 m. Lietuvos rašytojų sąjungos narys.

Kūryba

Kūrybos pagrindinė tematika – pokario ir vėlesnių metų Lietuvos kaimas, jo žmonių likimai. Būdingi spalvingi valstiečių paveikslai, realistiškas pasakojimas, sodri leksika. Novelėse daugiausia vaizduojama kaimo butis, atskleidžiama seno žmogaus psichologija, tradicinių etinių vertybių nykimas. Romane „Marso pilnatis“ pasakojama apie pokario kaimą, regimą paauglio akimis. Parašė inscenizacijų, pjesių, pjesių vaikams, scenarijų televizijos meniniam ir dokumentiniams filmams, publicistikos. Parengė tremtinių atsiminimų knygų. Jo novelių knyga išleista [rusų](#) k., kūrinių išversta į [anglų](#), [armėnų](#), [gruzinių](#), [kroatų](#), [latvių](#), [serbų](#) ir kt. kalbas.^[1]

Vaidino kino filmuose „[Svetimi](#)“ (1962 m., rež. [Marijonas Giedrys](#)), „[Kur iškeliauja pasakos](#)“ (1973 m., rež. [Algirdas Dausa](#)).

Bibliografija

- Sekmadienio pieva: novelės. – Vilnius: Vaga, [1966](#) m.
- Baltaragio malūnas: pjesė. [Kauno valstybinis dramos teatras](#), [1968](#) m.
- Pradalgijų tylą: novelės. – Vilnius: Vaga, 1971 m.
- Svajonių piligrimas: pjesė. Kauno valstybinis dramos teatras, [1975](#) m., apie M. K. Čiurlionį
- Sidabrinės skyrybos: novelės. – Vilnius: Vaga, [1976](#) m.

- Šuo danguje: pjesė. Kauno valstybinis dramos teatras, [1979](#) m.
- Ir namų amžinoji šviesa: novelės. – Vilnius: Vaga, [1983](#) m.
- Šyvio dalia: pjesės. – Vilnius: Vaga, 1983 m.
- [Žalčio karūna](#): scenarijus meniniam kino filmui. – Vilnius, [1986](#) m., rež. [Bronius Talačka](#)
- Chrizantemų autobuse: novelės. – Vilnius: Vaga, 1989 m.
- Garibaldžio tyla: scenarijus dokumentiniam kino filmui. [1994](#) m., rež. [Juozas Sabolius](#), apie [K. Bajerčių](#)
- Ketvirtasis prezidentas: scenarijus dokumentiniam kino filmui. [1995](#) m., rež. J. Sabolius, apie [J. Žemaitį](#)
- Marso pilnatis: romanas. – Vilnius: Lietuvos rašytojų s-gos l-kla, [2000](#) m.
- Obelis Katedros aikštėje: apsakymų rinktinė. – Vilnius: Vaga, [2005](#) m.
- Kiparisų tamsa: romanas. – Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2005 m.

Įvertinimai

- dvi Boriso Dauguviečio premijos už vienaveiksmes pjeses liaudies teatrams ir už pjeses lėlių teatrams.
- 1985 m. Žemaitės literatūrinė premija už novelių rinkinį „Ir namų amžinoji šviesa“ ir 2005 m. „Obelis katedros aikštėje“.
- 1989 m. [Petro Cvirkos premija](#) už novelių knygą „Chrizantemų autobuse“.
- 1994 m. [ALF](#) premija už dok. filmą „Garibaldžio tyla“.
- 1995 m. tarptautinio dok. filmų festivalio premija už filmą „Lietuvos pajūris“.
- 2006 m. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kultūros ir meno premija.
- 2007 m. [Ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžius](#) (2007-05-09; 1K-952)

JUOZAS GIEDRAITIS ([1910](#) m. [gruodžio 18](#) d. [Paskynai](#), [Šimkaičių valsčius](#), [Raseinių apskritis](#) – [2008](#) m. [sausio 12](#) d. [JAV](#), palaidotas [Vadžgiryje](#)) – [Lietuvos](#) karinis ir JAV lietuvių visuomenės veikėjas.

<https://www.vle.lt/straipsnis/juozas-giedraitis-1/>

Biografija

Pradžios mokslą ėjo [Vadžgiryje](#). [1930](#) m. baigė [Raseinių gimnaziją](#).^[1] [1933](#) m. baigė [Kauno karo mokyklos](#) kariūnų aspirantų kursus, [1937](#) m. baigė ginklavimo karininkų kursus, [1938](#) m. baigė [teisės](#) studijas [Vytauto Didžiojo universitete](#) (VDU).

1937–[1940](#) m. dirbo Krašto apsaugos ministerijos [Tyrimų laboratorijoje](#) ir Ginklavimo valdyboje, [1941](#) m. [Ketvirtojo artilerijos pulko](#) (tada 179 divizijos 618-asis pulkas) ginklininkas [Pabradėje](#). Atsilikęs nuo Rusijon besitraukiančios divizijos, nemažą skaičių vyrų ir ginkluotės pervedė į [Aluntą](#). Tenai [1941](#) m. [birželio 28](#) d. vokiečių internuotas pasirinko civilinį gyvenimą. Dirbo pramonės įmonėse, vėliau teisėjas [Kaune](#), nuo [1943](#) m. [lapkričio 17](#) d. advokatas Kaune.

[Antrojo pasaulinio karo](#) veiksams artėjant prie Lietuvos [1944](#) m. [spalio 9](#) d. pasitraukė į [Vokietiją](#). [Šverine](#) dirbo sandėlio darbininku, o karui pasibaigus, britų zonos pabėgėlių stovyklose Ekenferde, Klein Vitenzėje ir Špakenberge ėjo vadovaujančias pareigas, tarp jų ir stovyklos vadovo. Talkino [Vyriausiajam Lietuvos išlaisvinimo komitetui](#) (VLIK) ir rašė spaudai.

[1949](#) m. persikėlė į JAV, apsigyveno [Hartforde](#). Iki [1961](#) m. dirbo fabrike „Royal“, parengė lietuvių raidyną rašomosioms mašinėlėms, kurį vėliau pritaikė ir vokiečių „Olympia“ mašinėlėms ir įkūrė jų prekybos bendrovę „Sparta“. [1961](#) m. persikėlė į Ist Nortportą ([Niujorko valstija](#)).

Su žmona gydytoja Leonilda Svilaite užaugino ir išmokslino sūnų Rimantą (g. 1943) ir dukrą Aldoną (g. 1951).

Visuomeninė veikla

Nuo [1922](#) m. [ateitininkas](#). VDU „Vytauto“ klubo vicepirmininkas, [1935](#) m. pirmininkas. Nuo [1927](#) m. [Šaulių sąjungos](#) narys. Nuo [1931](#) m. [Lietuvos ūkininkų sąjungos](#) narys. [1949](#) m. dalyvavo organizuojant Tremtinių ir [JAV lietuvių bendruomenės](#) veiklą. Jo pastangomis susijungė Ateitininkų federacija ir Lietuvių bendruomenė.

Nuo [1970](#) m. Lietuvos ūkininkų sąjungos atstovas VLIK taryboje, [1978–1991](#) m. [Tautos fondo](#) valdybos, [1993–2000](#) m. tarybos, vėliau garbės pirmininkas. Jo iniciatyva Tautos fondas nuo [1992](#) m. rėmė Pietryčių Lietuvos ir [Baltarusijos](#) lietuvių mokyklas.^[2]

Įvertinimas

- [2001](#) m. [Gedimino 4 laipsnio ordinas](#)

J. Giedraičio iniciatyva JAV yra įsteigtas ir veikia paramos fondas, skiriantis stipendijas Lietuvos kaimo vaikams iš nepasiturinčių šeimų ir besimokantiems katalikiškose gimnazijose.

Dėl Juozo Giedraičio: siūlau (jeigu taryba patvirtintų) 2025 m. pavadinti „J. Giedraičio ir išeivijos“ metais. Kodėl? Kiekvienas rajono miestelis ar kaimas turi išeivių, kurie, gal ir nėra tiek labai nusipelnę, bet po žodžio „išeivija“ priedanga visi galėtume pagerbti tuos, kurie už jūrų marių puoselėjo lietuviybę ir daugiau ar mažiau saugojo savo lietuviškas šaknis, o priekyje juos vienyto Juozo Giedraičio pavyzdys.

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Eržvilko kultūros centras, Jurbarko r. sav., Eržvilkas, Tauragės g. 1A, LT-74287, 302526265
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl žymių rajono žmonių pagerbimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-09-02 Nr. ŠS9-102
Adresatas	Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Dariaus ir Girėno g. 96, 74187 Jurbarkas
Registratorius	Vyriausiasis specialistas Aida Bliundžiuvaitienė
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2024-09-02 11:13:31
Dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	2024-09-09 atspausdino Vyriausiasis specialistas Aida Bliundžiuvaitienė

Nuorašas tikras
Jurbarko rajono savivaldybės administracija
2024-09-09